

บ้านทอนอามาน

คณะทำงานโครงการผ่านทั้งประสบการณ์ยากลำบาก
ด้วยกัน จนได้ชื่นชมความสำเร็จด้วยกัน จนความรู้สึกของการทำ
เพื่อตัว เพื่อครอบครัวแต่ถ้ายาวค่อยๆ ทยายกลายเป็นความ
รู้สึกใหม่ในการได้ทำงานเพื่อคนอื่นๆ ในชุมชน

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.)

คณะกรรมการโครงการประมาณ 10 คน นั่งรายล้อมแบบกันเองบนแคร่ไม้ไผ่เตี้ยๆ ในศาลา บางส่วนนั่งบนม้าหิน แก้วพลาสติก แก้วไม้ตอกเองที่ยกมาล้อมรอบแคร่ไม้ ในศาลานั้น กรรมการโครงการมีทั้งหญิง แม่บ้าน ชาวนา ชาวนสวน อดีตเซลล์แมนขายเครื่องไฟฟ้า ครูเกษียณฯลฯ สะท้อนความหลากหลายอาชีพของชาวบ้านทอนอามานที่เข้าร่วมขับเคลื่อนโครงการได้เป็นอย่างดี

บ้านทอนอามาน ตั้งอยู่ในตำบลโคกเคียน อำเภอมือ จังหวัดนราธิวาส หมู่บ้านแบ่งเป็น 4 โซน มีประชากร 1,666 คน จาก 176 ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่หนึ่งเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วม บางส่วนเป็นที่ราบเชิงเขา ที่ครั้งหนึ่งเคยทำนาและสวนมะพร้าว แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นสวนยาง และสวนปาล์มไปแล้ว นอกจากทำงานในภาคการเกษตรแล้ว ชาวบ้านยังมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขายเล็กๆ น้อยๆ และอาชีพเสริมอื่นๆ เช่น ทำเสื่อกระจูดจากวัตถุดิบที่ยังพอหาได้ในชุมชน

ที่มาของโครงการ

ปัญหาการทำการเกษตรของชาวบ้าน ไม่ต่างจากเกษตรกรทั่วไป คือ ต้นทุนการผลิตสูง โดยเฉพาะปุ๋ยที่ราคาแพงขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่ราคาพืชผลไม่แน่นอน ชาวบ้านจึงตกอยู่ในวงจรหนี้สินทั้งในและนอกระบบ

แม้มีความพยายามที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มกะทิ กลุ่มทำนาบุญ ที่มีกิจกรรมควบคู่ไปด้วย หรือกลุ่มออมทรัพย์ของกองทุนหมู่บ้าน แต่ก็มีคนเพียง 20-30 คนเท่านั้นที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่ม คณะทำงานโครงการนี้แทบทั้งหมด ไม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมกลุ่มอาชีพเหล่านั้นเลย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน ในปีแรกของโครงการ เพื่อลดต้นทุนทางการเกษตร ชาวบ้านได้เลือกทำโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด และในปีที่ 2 ได้ต่อยอดโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดนี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพในการผลิต และการดำเนินงานด้านการตลาดให้ดีขึ้น ทั้งนี้ ได้ดำเนินงานโดยประสานขอการสนับสนุนด้านวิชาการจากภาครัฐ เช่น พัฒนาชุมชนอำเภอเมือง เกษตรจังหวัด หน่วยงานพัฒนาของค่ายจุฬาภรณ์ เป็นต้น

โครงการนี้ตอบโจทย์ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงของชาวบ้าน อีกทั้งวัตถุดิบ คือ ชีไก่ ชีวู เสขวีสดูเหลือใช้จากมะพร้าว กากปาล์ม จากโรงงาน ยังสามารถหาได้ในชุมชน การนำสิ่งปฏิกูลเหล่านี้มาทำปุ๋ย นอกจากได้ประโยชน์ในการลดต้นทุนการผลิตปุ๋ยได้แล้ว ยังช่วยลดปัญหาชีวูสกปรกตามที่สาธารณะในชุมชนได้ด้วย ทั้งยังสามารถสร้างรายได้เล็กๆ น้อยๆ ให้กับเด็กๆ ในชุมชนจากการเก็บชีวูมาขายให้กับโรงปุ๋ยด้วย

ปุ๋ยอินทรีย์จากโครงการนี้ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากเกษตรกรทั้งในชุมชนเอง และชุมชนใกล้เคียง ทำให้ปัจจุบันถึงกับผลิตปุ๋ยไม่พอใช้ เพราะเครื่องจักรทำงานไม่ทัน

ในปีที่ 2 นี้ ชุมชนได้เพิ่มกิจกรรมการปักผ้าละหมาดขึ้น ตามความพร้อมของหญิงแม่บ้านที่มีทุนความรู้ ความชำนาญเรื่องการปักจักรได้อยู่แล้ว จากการรับจ้างปักผ้าคลุมศพ โดยมีสมาชิกเริ่มต้น 40 คน และได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนราธิวาส เพิ่มพูนทักษะการปักดอกให้สวยงาม หลากหลายยิ่งขึ้น

กระบวนการทำงาน

ทอนอามานเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านเข้าร่วมเวทีชี้แจงโครงการมาก แกนนำคนแรกของโครงการเป็นคนที่มียุทธศาสตร์ด้านการเมืองการพัฒนาในชุมชนสูง ช่วงแรกมีคนสนใจสมัครเข้าเป็นอาสาสมัครของโครงการมากถึง 22 คน จากทั้ง 4 โซนของหมู่บ้าน แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการเก็บข้อมูลชุมชน และขั้นตอนต่อไป มา ที่ใช้เวลานาน ทำให้อาสาสมัครจำนวนหนึ่งถอนตัวออกไป

แม้คณะทำงานจะยอมรับว่าโครงการนี้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงต้นของโครงการ กระบวนการทำงานต้องมีระบบขั้นตอนชัดเจน แต่พอทำไประยะหนึ่งก็พบว่า พวกตนสามารถทำเรื่องการจัดบันทึก การนำเสนอ หรือการแสดงความคิดเห็นในการประชุมได้ดีขึ้น จนบางคนสามารถดำเนินการประชุมได้เอง

ประโยชน์ของข้อมูลชุมชน

แม้คณะทำงานโครงการจะเห็นว่าการเก็บข้อมูลชุมชนที่แบ่งเป็น 4 ด้าน จะมีความละเอียดมาก ทั้งใช้เวลา ทั้งเหนื่อย แต่ก็ทำไปด้วยความขงๆ และพอทำไปแล้วต้องพบกับความยุ่งยากพอสมควร เพราะการมีอาสาสมัครจำนวนมาก แต่ระดับความเข้าใจไม่เท่ากัน ทำให้ข้อมูลที่ได้ใน

ประเภทเดียวกันมีรายละเอียดไม่เท่ากัน จนต้องไปเก็บเพิ่มเติม แต่คณะทำงานก็ได้พบว่า ทำให้คนทำงานได้รู้เรื่องชุมชนเพิ่มขึ้นหลายอย่าง ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้คิดว่ารู้เรื่องทุกอย่างของชุมชนแล้ว และยังพบว่า การมีข้อมูลกลางที่ละเอียดของชุมชน ทำให้เป็นประโยชน์ต่อทั้งหน่วยงานรัฐ และหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ที่สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในชุมชนได้

ในเวทีวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน นอกจากชาวบ้านที่มาเข้าร่วมอย่างคึกคักเต็มทั้งวันแล้ว ยังได้เชิญหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ส่วนราชการในพื้นที่ และหน่วยงานพัฒนาของค่ายจุฬาภรณ์ มาร่วมเวทีด้วย ทำให้โครงการนี้เป็นที่รู้จักของหน่วยงานภายนอกพอสมควร

เพิ่มพูนความสัมพันธ์

ในกระบวนการเก็บข้อมูล ที่อาสาสมัครได้ทำงานร่วมกันอย่างเข้มข้น ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างสมาชิกในชุมชนด้วยกัน ดังคำบอกเล่าของคณะทำงานโครงการที่เป็นชาวนาผู้หนึ่ง ที่มีต่อครูเกษียณ ซึ่งเป็นคณะทำงานโครงการด้วยว่า “หากไม่มีโครงการ คงไม่มีโอกาสได้รู้จักกับครู เราก็ทำกินของเรา แก่ก็อยู่ของแก” หรือแม้ระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง ความที่ต่างคนต่างทำงานอาชีพ ต่างคนต่างอยู่ พอตอนนี้ได้มีส่วนร่วมในการทำโครงการ ก็ทำให้ได้พูดคุยกัน

มากขึ้น “แต่ก่อนเข้าไปทำงาน เย็นก็กลับ ไม่มีไรให้ต้องมาคุยกัน ตอนนี้ได้มานั่งกินกาแฟคุยกันบ้าง” ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของผู้ประสานงานพื้นที่ ที่พบว่า ชาวบ้านมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น กล้าคิด กล้าพูดกันมากขึ้น

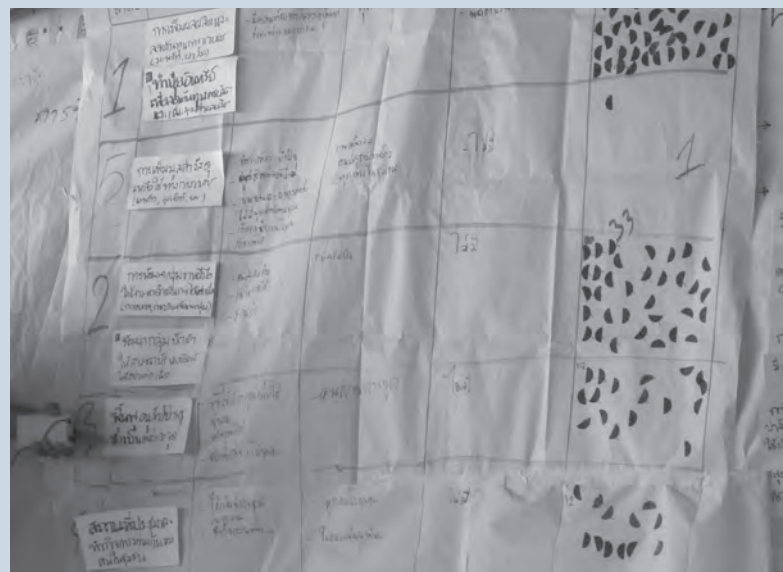
โครงการที่เราเลือกได้

คณะทำงานผู้หนึ่งเล่าว่า “ชุมชนเราก็มีกลุ่มอาชีพของรัฐหลายกลุ่ม แต่เราไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมเลย หรือบางครั้งแค่ได้ไปฟัง ไม่สามารถออกความคิดเห็นได้ เพราะเขากำหนดมาแล้วว่าให้ทำอะไร เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ต้องทำ ต่างจากโครงการของเราที่ต้องหาข้อมูลก่อน และได้มีส่วนร่วมในการเลือกสิ่งที่ยากทำเอง ถ้าไม่เห็นด้วย ก็ล้มไปเลย” เขายังได้กล่าวถึงความต่างเรื่องการติดตามโครงการด้วยว่า “โครงการของรัฐแทบทั้งหมดไม่มีการติดตาม จึงทำได้แค่รอบเดียว เหลือข้าวของไว้เป็นอนุสาวรีย์ แต่ของ LDI มีการติดตามใกล้ชิดมาก เชื่อว่าโครงการแบบนี้จะไม่ล้มง่าย ๆ”

ประธานคณะทำงานโครงการคนปัจจุบันเล่าว่า “โครงการอื่นให้ผู้นำเป็นคนตัดสินใจให้ คิดให้เสร็จว่าควรทำโครงการอะไร คนจะเชื่อหรือไม่ก็

ไม่สนใจ แต่โครงการนี้ แม้ผมเป็นผู้นำ เห็นว่าต้องทำแบบนี้ ถ้าสมาชิกไม่เห็นด้วย เราก็ไม่ทำ”

โครงการนี้จึงเป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับชาวบ้าน ที่ให้ชาวบ้านมาเป็นคณะทำงานโครงการ ได้บริหารจัดการโครงการกันเอง จนหญิงแม่บ้านที่เป็นคณะทำงานคนหนึ่งได้กล่าวว่า โครงการนี้ทำให้ “ได้ใช้ความคิดของเรา”

ให้บทบาทผู้นำทุกฝ่าย ของชุมชน

แม้โครงการนี้จะมีข้อกำหนดไม่ให้ผู้นำที่เป็นทางการเข้ามาเป็นคณะกรรมการโครงการ ให้เป็นได้เพียงที่ปรึกษาโครงการเท่านั้น และการเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่หลีกเลี่ยงเรื่องการแบ่งพวกแบ่งกลุ่มไม่ได้ จนเป็นที่มาของข้อจำกัดของโครงการภายในชุมชน โครงการนี้ได้พยายามรักษาความเป็นกลางและรักษาทบตาของผู้นำต่างๆ ในชุมชน โดยเชิญมาร่วมรับรู้การดำเนินงานของโครงการให้ครบทุกฝ่าย และให้บทบาทผู้นำเหล่านั้นในที่ประชุมเสมอ เช่น ให้เปิดหรือปิดการประชุม ให้เสนอข้อแนะนำต่อโครงการ เป็นต้น คณะทำงานเชื่อว่าถึงอย่างไรผู้นำเหล่านั้นก็ยังเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน

ก้าวข้ามความขัดแย้ง ด้วยข้อตกลงร่วม

ดังกล่าวแล้วว่า บ้านทอนอามานก็เช่นเดียวกับหลายๆ ชุมชน ที่มีข้อจำกัดภายในชุมชน ช่วงแรกของการทำโครงการ คณะทำงานต้องฝ่าข้ามทั้งปัญหาความขัดแย้งและความไม่ไว้วางใจที่มีอยู่ในชุมชน แม้กระทั่งระหว่างคณะทำงานด้วยกันเอง

เมื่อมีความเห็นต่างในที่ประชุมโครงการ บางครั้งต้องตัดสินการด้วยการโหวต คณะทำงาน

เล่าว่า คนแพ้โหวตก็อาจไม่พอใจบ้าง แต่โครงการเราต้องเดินต่อไป หรือบางคนก็เห็นต่างแต่ไม่พูดในที่ประชุม กลับไปพูดว่าร้ายกันที่ร้านกาแฟ แต่ “เราไม่เอามาแบกไว้ มันจะหนัก เราต้องมองข้ามและเดินต่อไป”

ช่วงกลางโครงการได้เกิดปัญหาภายในคณะทำงานโครงการ ที่ประธานโครงการคนแรกไปสมัครเล่นการเมืองท้องถิ่น จนทำให้ไม่มีเวลา

ให้กับโครงการ อีกทั้งยังขัดต่อระเบียบข้อหนึ่งของโครงการด้วย ที่ไม่ให้ผู้นำท้องถิ่นเข้าเป็นคณะทำงาน เป็นได้เพียงที่ปรึกษา แต่ด้วยวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของคนชนบท ทำให้คณะกรรมการโครงการรู้สึกลำบากใจที่จะปรับเปลี่ยนประธานจนในที่สุดต้องถือตามข้อตกลงร่วมที่สร้างไว้

ตั้งแต่ต้นโครงการว่า ประธานโครงการมีวาระการทำงานคนละ 2 ปี เมื่อครบวาระแล้วต้องเลือกกันใหม่ เหตุการณ์ครั้งนี้ ทำให้คณะทำงานเรียนรู้ว่า การมีข้อตกลงร่วม ที่สร้างขึ้นอย่างชัดเจนในเบื้องต้นเป็นสิ่งจำเป็น สามารถนำมาใช้คลี่คลายปัญหาได้

สร้างความมั่นใจด้วยผลของโครงการ

เช่นเดียวกับทุกพื้นที่ ยาขมหม้อโตของกระบวนการทำงานในโครงการนี้ คือ งานเอกสารในช่วงการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งเรื่องการประชุมบ่อยๆ ตามมาด้วยเรื่องสถานที่สำหรับประชุม ที่ในที่สุดได้ใช้บ้านเช่าส่วนตัวของผู้ประสานงานพื้นที่เป็นที่ประชุม

คณะทำงานเล่าว่า ในช่วงต้นของการดำเนินงานของโครงการนั้น การเรียกประชุมทำได้ยาก เพราะคนมาร่วมแล้วไม่ได้อะไรกลับไป ก็ไม่อยากร่วมประชุมอีก คณะทำงานต้องไปชี้แจงโน้มน้าวคนที่ยังไม่เข้าใจให้มาร่วมประชุม จนโครงการเริ่มเห็นผลจับต้องได้ การเรียกประชุมก็ทำได้ง่ายขึ้น ช่วงปลายปี 2555 ที่ผ่านมาในการประชุมปิดโครงการ ชาวบ้านมาร่วมกันมาก เพราะเห็นผลของโครงการรอบที่ผ่านมาแล้ว พวกเขาจึงอยากได้ทำโครงการบ้าง หากงบประมาณรอบใหม่มาในชุมชนอีก

ผู้ประสานงานพื้นที่กล่าวว่า “สิ่งที่เคยเล่าให้ฟัง เรื่องประโยชน์ของกระบวนการทำงานของโครงการ แต่เมื่อยังไม่ทำงานก็ยากที่ชาวบ้านจะ

เข้าใจ แต่ตอนนี้ชาวบ้านได้เห็นกับตาแล้วว่าทำแล้วเป็นยังไง”

เห็นได้ว่าทั้ง 2 กิจกรรมของโครงการ คือ โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการปักผ้าคลุมละหมาด ล้วนทำบนฐานความรู้ ทักษะ และวัตถุดิบที่มีอยู่เดิมในชุมชน ส่วนการตลาดนั้นนอกจากขายให้ใช้กันเองในชุมชนแล้ว ยังมีคณะทำงานคนหนึ่งเป็นอดีตเซลล์แมนขายเครื่องไฟฟ้าที่มีทักษะการขายตรงมาก่อน ได้ทำหน้าที่การตลาดให้กับโครงการ ผลงานการขายของเขานั้นเป็นที่ยอมรับของสมาชิกโครงการมาก

ผลที่เกิด / จ้อเรียนรู

โครงการที่มีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และสร้างอาชีพเสริมให้บ้านทอนอามาน ซึ่งนอกจากจะได้ผลตามเป้าประสงค์แล้ว ยังช่วยให้คณะทำงานและชุมชนได้ค้นพบ “ชุมพลัง” ของตัวเอง ที่กระบวนการทำงานของโครงการได้ดึงออกมาให้ประจักษ์ รวมทั้งความรู้สึกลึกซึ้งใหม่ของการทำงานเป็นกลุ่ม ที่ให้มีความสุขมากกว่าการทำงานเพื่อตนเพื่อครอบครัวแต่อย่างเดียว

โรงปุ๋ยของเรา

ดังกล่าวแล้วว่า โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ นอกจากแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง อันเป็นที่มาหนึ่งของการมีหนี้สินของชาวบ้านแล้ว ยังสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มฯ ด้วย อีกทั้งยังได้ความรู้เกี่ยวกับปุ๋ยจากกิจกรรมการอบรมในโครงการฯ ที่คณะทำงานเล่าด้วยความภูมิใจว่า ตอนนี้สมาชิกทุกคนรู้จักหมด ปุ๋ย NPK หมายถึงอะไร มีประโยชน์อย่างไร ควรใช้กับช่วงใดของการเพาะปลูก จะได้ไม่ต้องถูกหลอกเวลาไปซื้อปุ๋ยที่ตลาด รวมทั้งความรู้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ด้วย ที่แม้แต่แม่บ้านยังรู้ว่า “ขี้วัวดีที่สุดสำหรับการหมักปุ๋ยนั้นต้องได้จากในคอกวัว เพราะเกิดการหมักกับฉีฉี และได้คลุกเคล้าจากการที่วัวเดินย่ำไปมาในคอก”

คณะทำงานฯ ภูมิใจในโครงการปุ๋ยอินทรีย์ของชุมชนมาก “ไม่คิดว่าจะมีโรงทำปุ๋ยในชุมชนเราที่ไม่เพียงขายให้กับคนในชุมชนเท่านั้น หากคนต่างชุมชนยังมาหาซื้อ ทำให้ผลิตแทบไม่ทัน”

จากส่วนตัวสู่ส่วนรวม

คณะทำงานโครงการผ่านทั้งประสบการณ์ ยากลำบากด้วยกัน จนได้ชื่นชมความสำเร็จด้วยกัน จนความรู้สึกของการทำเพื่อตัว เพื่อครอบครัว แต่ถ้ายาวค่อยๆ ขยายกลายเป็นความรู้สึกใหม่ ในการได้ทำงานเพื่อคนอื่น ๆ ในชุมชน

อดีตเซลล์แมนที่เป็นคณะทำงานฝ่ายการตลาดแล้วว่า แต่ก่อนทำงานบริษัทเป็นเซลล์แมน ขายเครื่องไฟฟ้าแถวภาคอีสาน ถือเป็นการทำงานให้กับตัวเอง ทำเท่าไรได้เท่านั้น ตอนนี้ได้ทำงานให้กับชุมชน เป็นการขายสินค้าของชุมชน กลับรู้สึกภูมิใจมากกว่า เพราะได้ขายของฝีมือคนบ้านเรา และช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่หลายครอบครัวในชุมชน ทั้งยังได้ค้นพบว่าคนในชุมชนมีความเก่งหลายอย่าง

เสริมพลังผู้หญิง

โครงการนี้ได้เปิดบทบาทผู้หญิงให้ได้เป็นคณะทำงานด้วย แม้ช่วงแรกจะเข้าร่วมทำด้วยความไม่มั่นใจนัก เพราะเป็นโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ที่ไม่ใช่เรื่องที่ผู้หญิงจะคุ้นเคยมาก่อน ถึงวันนี้คณะทำงานโครงการคนนั้นจึง “อยากบอกผู้หญิงคนอื่นๆ ว่าเราก็ทำได้ ให้ลองทำดูบ้าง ทำแล้วได้กับตัวเอง และสามารถแนะนำเพื่อนคนอื่นๆ ได้ด้วย ภูมิใจที่จะบอกใครๆ ว่าให้ดูตัวอย่างที่ หมู่ 11 บ้านทอนอามาน เราทำได้” ความมั่นใจของคณะทำงานผู้หญิงมีมากถึงขนาดกล้าประกาศว่า “ไม่ว่าผู้หญิงหรือผู้ชายสามารถทำ

แทนกันได้ ไปประชุมแทนกันได้ เรียกว่ารู้เท่ากัน
แล้วในเรื่องโครงการปุ๋ย”

ส่วนเรื่องการปักผ้าละหมาด ที่แม่แม่บ้าน
จะทำได้มาก่อน จากการเป็นลูกจ้างรับผ้าคลุมผม
จากเจ้าแม่มาปัก แต่โครงการนี้ทำให้เกิดความ
ชำนาญมากขึ้น และได้ขยายไปทำผลิตภัณฑ์ใหม่
คือ ผ้าคลุมละหมาด ที่ไม่เพียงผู้หญิงเท่านั้นที่เกิด

ความภาคภูมิใจ คณะทำงานที่เป็นผู้ชายคนหนึ่ง
ได้กล่าวว่า “ภูมิใจไปกับผู้หญิงด้วย สามารถทำจน
จำหน่ายสินค้าที่ทำมาจากมือของพวกเขา ทำสวย
มากด้วย ได้ขายในชุมชน เป็นสิ่งที่คนบ้านเราทำ
คนบ้านเราขาย คนบ้านเราซื้อ และขายนอกชุมชน
ไปทั่วทั้ง 3 จังหวัดด้วย”

เปิดบทบาทคนทำงานจริง

โครงการนี้นอกจากจะเปิดพื้นที่ให้กับ
ผู้หญิงแล้ว ช่วงกลางโครงการที่ประธานคนเดิมไป
ลงสมัครการเมืองท้องถิ่น จนไม่มีเวลาให้กับ
โครงการเลย ทำให้ต้องสรรหาประธานคนใหม่
จนได้คณะทำงานผู้หนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มแนวหน้าทำงาน
พัฒนาในชุมชน แต่การทำงานร่วมกันในโครงการ
ที่ผ่านมา เขาได้พิสูจน์ตัวเองว่าแม้เป็นคนไม่
ช่างพูด แต่ทำงานจริงจัง และมีความรู้หลายเรื่อง
ทั้งการก่อสร้าง และงานช่างที่จะช่วยแก้ปัญหาทาง
เทคนิคของโรงงานปุ๋ยได้ ถือได้ว่าโครงการนี้ไป
เปิดโอกาสให้คนทำงานจริงหน้าใหม่ขึ้นมา
มีบทบาทนำในการพัฒนาชุมชน

ประธานคณะทำงานโครงการคนใหม่ ที่มี
คู่หูทำงานใกล้ชิดกันอีกคนหนึ่ง ที่มีความรู้ด้านช่าง
ได้พิสูจน์การทำงานอย่างเข้มข้นตลอดระยะเวลา
ของโครงการที่ผ่านมา ว่าทำงานด้วยความตั้งใจ
จริง จนทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า มีปัญหา
อะไรต้อง “สองคนนี่เท่านั้น เป็นคนทำจริง ถ้าบอก
ว่าต้องการเสา ก็ไปหาไม้ ขุดหลุมให้ทันที หรือหาก
เครื่องจักรโรงปุ๋ยเสีย ก็แก้ไขได้ เป็นสารพัดช่างใน
ชุมชน”

ค้นพบภูมิทรัพย์ของ ตนเอง

โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ถึงทุน
ของชุมชน ตั้งแต่ช่วงการสำรวจข้อมูลชุมชน ที่เมื่อ
ประมวลภาพรวมของทั้งบ้านทอนอามาน พบว่า
ชุมชนแห่งนี้มีทุนความรู้ ภูมิปัญญา และมี
ทรัพยากรที่หลากหลายมาก เช่น การทำเรือ
กอลและ ทำกรรنگ ทำกระเป๋าย่านลิเภา กระจุ
ดการปักจักร การหมักน้ำบูดู ฯลฯ

ประสบการณ์การทำโครงการมา 3 ปี ได้
สร้างความมั่นใจในการทำงานพัฒนา เมื่อผนวก

กับการได้รับรู้ถึง “ทุน” ที่ชุมชนมี ทำให้คณะ
ทำงานคนหนึ่งถึงกับกล่าวว่า “สิ่งที่ชุมชนมีและ
ทำได้ตอนนี้ ถ้าพัฒนาขึ้นเป็นกลุ่มอาชีพ จะ
สามารถเปิดเป็นศูนย์ดูงาน ให้คนมาดูงานบ้านเรา
ได้ทุกวันเลย” เช่นเดียวกับกลุ่มปักผ้าละหมาด ที่
ได้ข้อสรุปว่า เมื่อก่อนตอนรับจ้างปักจักร “ฝีมือ
เป็นของเรา แต่ค่าแรงเขากำหนดให้ เป็นลูกจ้าง
ตัดเย็บ ตอนนี้เป็นเจ้าแก่ แบบรวมกันเป็นกลุ่ม”

ผู้เขียน

พิกุล สิทธิประเสริฐกุล

ผู้ให้ข้อมูล

มารีแย ดอเลาะ, นิอิตริส เจอะอาลี, ครุมานิตย์ บินอุเซ็ง, ดอเลาะ บินจุเซ็ง,
อิสมาอิม เจะนิ, รอปี้ชะ มุดอ, อาซูรา กะเดง, แจเซาะ เซ็ง,
มาสินะ บินนาแว, นุฮานา นิสาแย, เจ๊ะชัยนะ เจ๊ะดาโอ๊ะ,
นุรไอนี บินแยนา, ซาลีมา ลาเตะ, การ์ิม ปอหะ, อาพันดี เดง

ผู้ประสานงานพื้นที่

อาพันดี เดง

จัดทำโดย

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.)

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา เลขที่ 693 ถ. บำรุงเมือง

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์ 0-2621-7810-2 โทรสาร 0-2621-8042

Home page : <http://www.ldinet.org>

ปีที่พิมพ์

เมษายน 2556

สนับสนุนโดย

ธนาคารโลก

กระทรวงการคลัง